

מחיר המטרה לחלב בקר: נוהל ההתחשבות-עידכון ינואר 2005

1. בסיס לחישוב עלויות מחיר המטרה

- (1) תחשיב הוצאות היצור עליו יתבסס מחיר המטרה, יהיה סקר הוצאות יצור ברפת החלב שייערך אחת לשנתיים (אלא אם כן הוסכם אחרת).
- (2) מדגם הרפתות המשמש בסיס לסקר יהיה על פי ייצוג סטטיסטי של כלל הרפתות בארץ (האפיונים שיילקחו בחשבון יהיו לפחות אזוריים ומגזריים).
- (3) הדגימה בפועל תיערך על ידי סטטיסטיקאי חיצוני, מוכר באקדמיה ובעל ניסיון בתחום הדגימה החקלאית.
- (4) עריכת הסקר והכנתו לצורך חישוב מחיר המטרה, תיערך בהנחיית וועדת היגוי שתורכב מנציגי משרדי האוצר והחקלאות, נציג היצרנים ונציג מועצת החלב. חברי וועדת ההיגוי יהיו בעלי מקצוע בתחום הכלכלה ובעלי ניסיון בתחום הכלכלה החקלאית.
- (5) הסקרים ייערכו על ידי חברה חיצונית, שתיבחר במכרז על פי דין.
- (6) איסוף הנתונים בסקר הוצאות יתבצע על פני שנה שלמה (12 חודשים, רצוי קלנדרלי).
- (7) תוצאות הסקר יוצגו לוועדת ההיגוי ולסטטיסטיקאי לצורך אישור וביצוע המבחנים הסטטיסטיים ביחס להיתכנות הממצאים.
- (8) תוצאות הסקר, לאחר אישורו על ידי וועדת ההיגוי כאמור, יבואו ליישום לצורך חישוב מחיר המטרה – במחצית השנה מתום שנת הסקר.
- (9) תרגום הוצאות היצור שנמצאו לרפת כולה בסקר יתורגמו לפרה בהתאם לגודל העדר הממוצע שנמצא בסקר, ולליטר חלב על פי נתוני יצור החלב המקבל תמורה לפרה בשנה (חלב ששווק למחלבות ועוד חלב שנצרך במשק החלב עצמו – לא כולל הגמעת עגלים).
- (10) נתוני רכיבי החלב – שומן וחלבון – לצורך קביעת הנורמה לתשלומי הקנס/פרס, יהיו הנתונים הארציים הממוצעים בפועל בשנת הסקר. נתונים אלו יכללו את נתוני כל החלב המשווק על ידי הרפתות.

2. סעיפי מחיר המטרה

- (1) סעיפי ההוצאות יכללו את כל סעיפי התשומה הישירה השוטפת, כפי שמופיעה בהנהלת החשבונות של המשקים (ראה פירוט בלוח 1).
- (2) כמו כן, יימדדו כל סעיפי ההכנסות שאינן ממכירת חלב (פירוט בלוח 2).
- (3) בנוסף, מחיר המטרה יכלול סעיפי הוצאה זקופים – כגון עבודה והון (כפי שמפורט בלוח 3). הזקיפה מתייחסת למחיר הסעיפים, ואילו הסקר ימדוד במשקי המדגם את הנתונים הפיסיים של סעיפים אלו.
- (4) יצוין שסקר העלויות מודד את ההוצאות וההכנסות בשער המשק – והסקר איננו כולל לכן הוצאות הובלת החלב ודמי שירות של מועצת החלב.
- (5) יחד עם זאת, מחיר החלב מוגדר גם בשער המחלבה – כולל הוצאות הובלה ודמי שירות של מועצת החלב. במידה וההובלה תבוצע על ידי החקלאים, הסקר יבדוק גם סעיף הוצאה זה שיצורף לקבוצת ההוצאות המשתנות. דמי השירות הם מחוץ לסקר ויחושבו על פי הגבייה בפועל.

3. עדכון מחיר המטרה:

- (1) עדכון ההוצאות מתייחס לקבוצות של תשומות לפי הכלל כלהלן:
- (1) עדכון על פי סף התייקרות מינימלי של 5% לקבוצות ההוצאה הבאות: הוצאות משתנות, סעיפי ההון הדומם והחי, מזון גס ואחר. (הסף הינו הן להוזלה והן להתייקרות בשיעור 5%)
 - (2) עדכון בחודש העוקב – סעיף המזון המרוכז.
 - (3) עדכון מחירי תפוקת הבשר – על פי המחירים המחושבים כממוצע נע של שנים עשר החודשים האחרונים (כולל אומדן החודש השוטף).
 - (4) סעיפי העבודה – עדכון בחודש אחרון של כל רבעון על פי הנתון האחרון הקיים ועוד גריעה או תוספת על פי נתונים שנתיים של השנה הקודמת לעומת העלות שנוקפה בפועל בתחשיבים השוטפים.
 - (5) בלוחות המצורפים מפורטים הסעיפים, בסיס החישוב, אופן העדכון ותחולתו במחיר המטרה.

(2) מחיר רבעוני: מחיר המטרה מחושב מידי חודש על פי הכללים שפורטו ואופן העדכון המפורט בלוחות בהמשך. יחד עם זאת, במטרה למנוע תנודות מחירים, מחירי המטרה החודשיים מתורגמים למחיר רבעוני. המחיר הרבעוני נקבע לקראת החודש הראשון מידי רבעון על סמך העלות המחושבת בחודש האחרון של הרבעון השוטף, ועוד תוספת או גריעה של השפעת שינוי ידוע בוודאות במחיר תשומה כלשהו. חישוב המחיר הרבעוני כולל תוספת או גריעה של מרכיב זמני, המורכב מההפרש בין העלות החודשית המחושבת לבין המחיר בפועל שנקבע בתחילת הרבעון. תרגום הפער למרכיב זמני ברבעון העוקב נעשה על פי התפלגות יצור החלב החודשית המחושבת באותה שנה לצורך מעקב אחר ביצוע מכסת החלב.

4. פרסים וקנסות

- (1) בכל עת שמיושם סקר הוצאות חדש, נקבעת רמה נורמטיבית של רכיבי השומן והחלבון – כאמור, על פי הממוצע הארצי בפועל בשנת הסקר. רמת הרכיבים בפועל מתורגמת לפרס או קנס בהתאם לנורמה ועל פי נוסחת תשלום. הנוסחה גורסת תשלום 100% מחיר מטרה לרכיבים התואמים את הנורמה, וכן מחירי חלבון ושומן ביחס של 1:2.636. (27.5:72.5). יחס זה עשוי להשתנות גם ללא שינוי הנורמה, על פי החלטה של מועצת החלב.
- (2) למחיר החלב יתווספו פרסים ויגרעו קנסות בהתאם לאיכות החלב – ספירת חיידקים ותאים סומטיים, על פי לוח מצורף.

5. ניכוי פריזן

- (1) לפני הרפורמה – ניכוי הפריזן מתבצע בין מועדי יישום הסקרים בגובה של 2% לשנה, כאשר יישום סקר מהווה בסיס תחשיבי חדש ללא קשר לרצף המחיר הנובע מניכוי פריזן קודם, וכן עם יישום הסקר ניתנת תקופת אי ניכוי של שנה מתום שנת הסקר (לדוגמא – ביצוע סקר בשנת 2003 מחייב יישומו ביולי 2004 ותחילת ניכוי פריזן בינואר 2005). ניכוי הפריזן מתבצע על ידי הורדת העלות ב- 0.5% מידי תחילת רבעון. סוגיית שיעור הפריזן (אם ינוכה ואם כן באיזה שיעור) לשנת 2005 ואילך עדיין לא הוכרעה בין שני השרים.
- (2) בתקופת הרפורמה - נקבע ניכוי פריזן מינימלי של 2% לשנה, גם אם סקר המבוצע בתוך תקופת הרפורמה מצביע על פריזן בפועל הנמוך מאחוז זה.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר – לשכת סמנל"ל ליצור וכלכלה

6. להלן לוחות המפרטים את סעיפי ההוצאה בתחשיב המשמש בסיס למחיר המטרה, חישוב ההוצאה, עדכונה ותחולת העדכון:

לוח 1: התשומה הישירה

הסעיף	המדד/מחיר	תחולה	הערות	
מזון מרכז	מדד תערובות בקר - ל.מ.ס לוח 27	חודש עוקב		
מזון גס ואחר	מחירים בפועל במועד הקניה ותוספת ריבית חודשית ממוצעת במט"י על פי ל.מ.ס לוח טו 14	צבירת 5% מעדכון קודם. עדכון הריבית בתחילת שנה על פי נתוני הריבית של השנה הקודמת. העדכון בפועל מתבצע בחודש עוקב.	מצורף נספח תחשיבי מפורט	
עזרה וטרינרית	תעריף החקלאית	שייך לקבוצת ההוצאות המשתנות ומקבל עדכון בצבירת 5% לכלל הקבוצה. הקבוצה תתעדכן בתום שנה מהעדכון האחרון במידה ולא נצברו 5%.	מעודכן אחת לשנה	
הזרעה	תעריף אגודת ההזרעה		מעודכן אחת לשנה	
רפד	מחיר קש חיטה של חודש אפריל כל שנה.			
טרקטורים ורכב	מדד טרקטורים, ל.מ.ס לוח 26			
ענפי עזר	מדד תשומות בענפי הצומח, ל.מ.ס לוח 26			
שונות	מדד תשומות בענפי הצומח, ל.מ.ס לוח 26			
תיקונים וחומרים	מדד ציוד וחלפים, ל.מ.ס לוח 27			
ביטוח מבנים	מדד ביטוח, ל.מ.ס לוח 26			
חשמל	מדד חשמל, ל.מ.ס לוח 26			
מים	מדד מים, ל.מ.ס לוח 26			
מנהלה - שונות	שקלול התייקרות מדדי - מיסים (ל.מ.ס לוח 26) ומדד תחבורה ותקשורת (ל.מ.ס לוח 11) במשקל שווה.			הסעיף מהווה 40% מסך הוצאות המנהלה שנמצאו בסקר).

לוח 2: הכנסות שאינן מחלב

הסעיף	העדכון	העדכון
בשר פרות ועגלות	חישוב הכנסה בפועל בשנת הסקר וחישוב שיעורי התייקרות על פי מחירי הבשר במכרזי בני בקר לארבעה סיווגי הפרות ללא פרות מהמלטה ראשונה.	חודש שוטף, על פי ממוצע נע של שנים עשר חודשים.
עגלים (בני שבוע)	חישוב ההכנסה בפועל בשנת הסקר, וחישוב הייקור על פי אומדן מחיר השוק.	חודש שוטף, על פי ממוצע נע של שנים עשר חודשים.
מבכירות	חישוב ההכנסה בפועל בשנת הסקר, וחישוב הייקור על פי אומדן מחיר השוק.	חודש עוקב
מכירת זבל	מדד זבלים, ל.מ.ס לוח 26	שייך לקבוצת ההוצאות המשתנות ומקבל עדכון בצבירת 5% לכלל הקבוצה. הקבוצה תתעדכן בתום שנה מהעדכון האחרון במידה ולא נצברו 5%.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר – לשכת סמנל"ל ליצור וכלכלה

לוח 3: סעיפים זקופים

הסעיף	החישוב	העדכון
עבודה עצמית	חישוב מחיר יום עבודה של 8 שעות על פי נוסחה מצורפת בנספח, הבסיס - נתוני השכר הממוצע במשק, ירחון סטטיסטי של הל.מ.ס. לוח יא'4 - נתונים לישראלים בלבד ומנוכי עונתיות.	חודש אחרון של כל רבעון ועוד גרעיה או תוספת של נתוני השנה הקודמת מול הזקיפה בפועל.
עבודה שכירה	חישוב על פי תשלומי השכר בפועל בשנת הסקר, וייקור על פי התייקרות העבודה העצמית.	חודש אחרון של כל רבעון ועוד גרעיה או תוספת של נתוני השנה הקודמת מול הזקיפה בפועל.
עבודה במנהלה	הסעיף מהווה 60% מהוצאות המנהלה המחושבות בסקר.	חודש אחרון של כל רבעון ועוד גרעיה או תוספת של נתוני השנה הקודמת מול הזקיפה בפועל.

נספח 1:
נוסחת תשלום על הרכיבים

תוקף הנורמה	1.1.05-31.12.06 הערות	
נורמת חלבון	3.227%	ממוצע בפועל שנת 2003
נורמת שומן	3.609%	
יחס תמחירי חלבון שומן	72.5:27.5	נקבע לפי החלטת ועדה תואם יחס תמחור חמאה ואבקה
פרס (קנס) נוזלים	10%	בעבר היה 0% וקודם לכן -5% למען תמריץ ריכוז חלב.
ערך חלבון	19.5825	
ערך שומן	7.4279	מחיר הרכיב = מחיר שער המשק X ערך הרכיב *
פרס לנוזלים (ערך נוזלים)	0.1	ביחידות מחיר מטרה
* ערך החלבון X % חלבון נורמטיבי + ערך השומן X תכולת שומן נורמטיבית = 90% יחידות מחיר מטרה		
* יחס הערכים בין ערך חלבון לערך שומן = 2.636 (27.5:72.5)		
* ערכי השומן והחלבון מחושבים בהתאם לפי שהי משוואות עם שני נעלמים		

משרד החקלאות ופיתוח הכפר – לשכת סמנכ"ל ליצור וכלכלה

נספח 2:

חישוב מחיר יום עבודה

חברת 11/04 דצמבר-04 ספטמבר-04 7077	חברת 8/04 ספטמבר-04 יוני-04 6850	חברת 5/04 יוני-04 מרץ-04 7185	מרץ-04 דצמבר-03 6983	דצמבר-03 ספטמבר-03 7077	ספטמבר-03 יוני-03 6709	חודש י"ע חודש הנתון שכר ברוטו ליום עבודה תשלומים גלויים החזר הוצאות סה"כ ביניים מקדם לשכיר שעות עבודה בשבוע שעות עבודה בחודש עלות שכר לשעה ליום של 8 שעות כולל פער 2003*
1,571	1,521	1,595	1,550	1,571	1,489	
-354	-343	-359	-349	-354	-335	
8,294	8,028	8,421	8,184	8,294	7,863	
8,817	8,534	8,951	8,700	8,817	8,358	
37.4	37.4	37.4	37.4	37.4	37.4	
161.9	161.9	161.9	161.9	161.9	161.9	
54.4	52.7	55.3	53.7	54.4	51.6	
435.6	421.6	442.2	429.8	435.6	412.9	
436.8	422.8	443.5				

*0.3% עד מאי 2005.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר – לשכת סמנכ"ל ליצור וכלכלה

נספח 3 :

חישוב ערך המזונות הגסים ואופן עדכוןם לפי קבוצות- בהתאם ליישום סקר 2003

(הנתונים המספריים נכונים לתחשיב חודש ינואר 2005 ויעודכנו בהתאם לנוהל בכל חודש)

1. כמויות:
כמות כל סוג מזון נרשמת בסקר על פי נתוני מרכזי המזון או הרפת עצמה (בדרך כלל קיבוצים) במידה והמזון מיוצר במקום.

2. קבוצות:
כל רשימת המזונות מקובצת לחמש קבוצות שהן:

- מזונות ברכישה שוטפת
- מזונות הנרכשים באפריל
- מזונות הנרכשים באוגוסט
- מזונות הנרכשים באוקטובר
- מזונות הנרכשים בינואר

3. חישוב העלות:

(1) הבסיס התחשיבי בשנת הסקר:

- הסקר מספק נתון בסיס של סה"כ עלות המזון כפי ששולם למרכז המזון או כפי שעלה לייצרו במשקים עם אספקה עצמית.
- לכל סוג מזון נזקף מחיר כפי שחושב במחירי המטרה בפועל בשנת הסקר (כולל זקיפת ריבית מצטברת על עלות הרכישה).
- ההפרש בין עלות המזון שנמדדה בסקר לבין עלות החומרים המחושבת מיוחס להוצאות הכנת המזון (כל ההוצאות שבין רכישת חומר הגלם ועד להאבסה).
- החל מיישום סקר 2003, הוצאות ההכנה מיוקרות על פי משקל סעיפי ההכנה ולא כהוצאה אחוזית כבעבר.

(2) העדכון:

- כל קבוצת המזון הגס/אחר מקבלת תחולה במחיר המטרה כאשר נצברה בגינה התייקרות/הוזלה מצטברת של +5%.
- עדכון אחרון של הסעיף חל במחירי המזונות של מרץ 2004 (כלומר – במחיר המטרה של חודש אפריל 2004).
- כל סוג מזון מקבל זקיפת מחיר במועד הרכישה על פי דגימת קונים (כולל הצגת חשבוניות רכישה).
- המזונות העונתיים: מתעדכנים בחודש הרכישה, ולאחר מכן עדכונים נעשה על פי זקיפת ריבית חודשית מצטברת עד למועד הרכישה הבא. נוהג זה מתקיים במקום נוהל קודם שעידכן את ערך המזונות על פי התפתחות שערי החליפין (עד סוף 1998).
- הוצאות ההכנה יעודכנו מידי חודש ויצורפו לעלויות החומרים לצורך מבחן ה- 5% לפי המשקלות והמדדים כלהלן:
סך העלות הבסיסית במונחי תחשיב ינואר 2005 – 4.98 אג'.

הסעיף	המשקל	המדד
עבודה	39%	מחיר י"ע
טרקטורים	23%	מדד טרקטורים – פרק 26
כלים וחומרים	2%	כלי עבודה ומכשירים – פרק 26
תקורות	6%	מדד כללי לצרכן
החזר הון	29%	ציוד לבע"ח (פרק 26) במשקל 30% ותשומה בבניה (פרק 1) במשקל 70%.
סה"כ	100%	עמוד 10

משרד החקלאות ופיתוח הכפר – לשכת סמנכ"ל ליצור וכלכלה

4. נתוני סקר 2003 ועדכונם לעלויות המזון של חודש מרץ 2004 (החודש האחרון בו התקיים התנאי לשיעור עלייה של 5% ובסיס המחירים עודכן)

(1) תרגום נתוני סקר 2003 לנוסחת המחיר (מחירי 2003 כולל ריבית למזונות עונתיים):

החישוב למחיר המטרה של ינואר 2005, מתייחס למחירי המזונות של חודש דצמבר 2004.

למחיר ינואר 2005	במחירי מרץ 2004	
17.22	20.85	קניה שוטפת
20.54	19.94	קניות אפריל
5.32	5.41	קניות אוגוסט
2.34	2.24	קניות אוקטובר
0.42	0.41	קניות ינואר
45.84	48.85	סה"כ
2.03	2.17	לא מחולק
47.88	51.02	סה"כ חומרים
4.98	4.91	הוצאות הכנה
52.86	55.93	סה"כ עלות
-5.5%		שיעור השינוי המצטבר

הערה לחישוב העלות לינואר 2005:

בשל מעבר לסקר חדש, החישוב נעשה בשני שלבים: בשלב ראשון יעודכנו מחירי 2003 לרמת מחירי מרץ 2004 (מועד עדכון האחרון של קבוצת המזון האחר).

בשלב שני, יעודכנו המחירים והעלויות למדדי/מחירי דצמבר 2004 ויושוו לעלות הבסיס למבחן ה- 5%. מכיון שהשינוי מצביע על הוזלה של הקבוצה בלמעלה מ- 5%, מחיר המטרה של ינואר 2005 כולל את עלות המזון הגס במחירי דצמבר 2004.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר – לשכת סמנל"ל ליצור וכלכלה

פירוט אופן זקיפת מחיר הרכישה לכל סוג מזון (נכון לתחשיב ינואר 2005 – מדדי 12/04)

1. קניית שוטפות

		4.3418	4.503	שער דולר	
הוצאה לפרה	מחיר \$/טון	הוצאה לפרה	מחיר \$/טון	ק"ג	הסוג
דצמבר-04	04	מרץ-04	מרץ-04	לפרה+עגלה	
88.41	97	91.69	97	209.91	גפת תירס
14.63	30	15.17	30	112.32	גפת בירה
10.43	20	10.82	20	120.09	גפת ירקות
3.99	34	4.13	34	27.00	גפת זיתים
0.23	30	0.24	30	1.76	גפת ענבים
23.44	210	16.21	140	25.71	כוספה תירס
643.68	280	989.47	415	529.47	כוספת סויה
203.01	220	215.34	225	212.53	כוספת חמניות
16.91	195	18.44	205	19.97	כוספה ליפתית
532.36	225	521.78	213	544.94	גלוטן
25.89	9.80	24.22	9.17	2.64	תחליפי חלב
7.85	15	7.85	15	523.03	מי גבינה
1.61	45	1.67	45	8.25	תחמיץ זע
71.72	55	74.39	55	300.34	זע מטופל
		1991.4			
1644.15		1			סה"כ לפרה
17.22		20.85			סה"כ לליטר

2. קניית ינואר

		11	2	4.4235	שער דולר בקנייה בחודש הבסיס	
הוצאה לפרה	מחיר \$/טון	הוצאה לפרה	מחיר \$/טון	הוצאה לפרה	מחיר \$/טון	הוצאה לפרה
נובמבר-04	מרץ-04	ינואר-04	ינואר-04	לפרה+עגלה	ק"ג	הסוג
33.1	31.88	30.8	12.00	580.51		קליפות הדר
7.4	7.11	6.9	30.00	51.76		לימונית
40.45	38.99	37.68				סה"כ לפרה
0.42	0.41	0.39				סה"כ לליטר

ריכוז סעיפי עלות מחיר המטרה – מעודכן לינואר 2005

מדדי דצמבר-04	אג"ח	השינוי אחוז	סקר 2003 מדדי נובמבר-04	תחשיב
22.15	0.00	0.00%	22.15	עבודה עצמית
10.08	0.00	0.00%	10.08	עבודה שכירה
5.82	0.00	0.00%	5.82	עבודה במנהלה
45.86	-0.10	-0.22%	45.96	מזון מרוכז
52.86	-3.07	-5.49%	55.93	מזון אחר
29.81	0.00	0.00%	29.81	משתנות
5.75	0.00	0.00%	5.75	פחת
3.47	0.00	0.00%	3.47	ריבית להון דומם
5.52	0.00	0.00%	5.52	ריבית להון חי
181.31	-3.17	-1.72%	184.48	סה"כ ביניים
7.74	0.14	1.83%	7.76	בשר פרות
4.80	0.04	0.88%	4.80	עגלים
0.91	0.00	0.00%	0.91	מבכירות
-0.62	0.00	0.00%	-0.62	שינוי אינ. חי
12.83	0.18	1.43%	12.85	סה"כ ביניים
168.48	-3.35	-1.95%	171.63	סה"כ גטו
0.5%	0.0%			ניכוי פריזן - %
0.84	0.00			אגורות
167.64	168.48			סה"כ
4.08	4.08			הובלת חלב
4.08	4.08			מועצת החלב
175.80	176.64			סה"כ למחיר המטרה
-3.37	-3.37			מרכיב זמני רבעוני
172.42	173.27			סה"כ
175.39	175.39			מחיר נוכחי
				שיעור הפריזן עדיין לא נקבע ונמצא בדיון בין שני השרים